

Politikpapir for dansk som andetsprog for voksne udlændinge

Området

Formålet med undervisningen i dansk som andetsprog fremgår af § 1 i Lov om dansk- uddannelse til voksne udlændinge m.fl.: "... at voksne udlændinge med udgangspunkt i deres individuelle forudsætninger og integrationsmål opnår nødvendige dansksproglige kompetencer og viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark, så de kan blive deltagende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere." Undervisningen skal herudover resultere i, at den enkelte kursist får de almene kundskaber og færdigheder, som er relevante i forhold til arbejde og uddannelse og livet som medborger i et demokratisk samfund.

Danskuddannelserne udbydes af:

- kommunale sprogcentre,
- andre offentlige uddannelsesinstitutioner eller uddannelsesinstitutioner godkendt af det offentlige,
- private sprogcentre,
- andre private udbydere, når uddannelsen tilbydes udlændinge som led i aktivering eller beskæftigelse på en privat eller offentlig virksomhed.

Kommunerne har ansvaret for danskuddannelserne og har tilsynsforpligtelsen over for udbyderne af danskuddannelsen.

Danskuddannelsen er delt i tre uddannelser:

- Danskuddannelse 1 (DU1) for kursister med ingen eller ringe skolebaggrund, som ikke har lært at læse og skrive på deres modersmål, eller som ikke behersker det latinske alfabet.
- Danskuddannelse 2 (DU2) for kursister, som normalt har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en forholdsvis langsom indlæring af dansk som andetsprog.
- Danskuddannelse 3 (DU3) for kursister, som normalt har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en forholdsvis hurtig indlæring af dansk som andetsprog.

Hertil kommer *Studieprøven*, som er en overbygning til Danskuddannelse 3

Hver danskuddannelse er modulopdelt, og optagelse på et modul forudsætter, at målene for det forrige modul er nået. Danskuddannelsen tilrettelægges, så det er muligt at gennemføre uddannelsen inden for en tidsramme på 5 år (inkl. studieprøven).

Målgrupper

Danskuddannelse skal tilbydes til primært to målgrupper:

- Flygtninge og familiesammenførte mv.
- Udenlandske arbejdstagere og studerende mv.

Sprogcentrene har et meget forskelligartet kursistgrundlag, som ændrer sig over tid. I perioder er de udenlandske arbejdstagere og studerende i flertal, og i andre perioder er flygtninge og familiesammenførte i flertal. Kursistgruppen kan altså bestå af alt fra højtbetalt arbejdskraft til traumatiserede analfabeter.

Det betyder et ekstra pres på sprogcentrene, når målgruppen ændrer sig. De senere år har sprogcentrene nemlig strømlinet danskuddannelserne meget som følge af stadig faldende modultakster¹. Man kan fx ikke forvente, at traumatiserede flygtninge i modsætning til arbejdstagere kan klare at sidde på store hold og komme meget hurtigt igennem modulerne. Vi må forvente, at mange i gruppen af flygtninge har koncentrationsbesvær og andre indlæringsvanskeligheder.

Vi ser også i gruppen af flygtninge, at gruppen omfatter mennesker, der aldrig har gået i skole og aldrig har lært at læse og skrive. Herudover ser vi mennesker, der kun er alfabetiseret på deres eget sprog, og som ikke kender det latinske alfabet. Endelig har andre gået ganske kort tid i skole i deres hjemland og har derfor utilstrækkelige forudsætninger til at kunne indgå i det danske uddannelsessystem efter endt danskuddannelse eller at deltage i virksomhedernes kompetenceudvikling eller efteruddannelse.

Alfabetisering

For udlændinge kan en del af undervisningen fx i forhold til almen undervisning og alfabetisering med stor fordel foregå på kursistens modersmål, hvis der findes tilstrækkeligt kvalificerede lærere. Et tolærsystem vil efter Uddannelsesforbundets mening være det mest hensigtsmæssige i en alfabetiseringsproces, sådan at kursisterne ikke både skal lære et nyt sprog og samtidig blive alfabetiseret (det vil sige at lære at læse og skrive) på dette sprog. Det er vigtigt, at den påbegyndte alfabetiseringsproces følges op af yderligere uddannelses tilbud, hvor skrivning og læsning udvikles videre². Uddannelsesforbundet mener, at mennesker med kortest uddannelse skal have de længste uddannelses tilbud.

- Uddannelsesforbundet arbejder for:
- at der gives mulighed for modersmålsundervisning for udlændinge, der har udbytte heraf,
- at der alfabetiseres både på dansk og på modersmål, hvor det er muligt

Dansk kvalifikationer

Danskuddannelserne med statslig støtte svarer til en arbejdsindsats for kursisterne på 1,2 årsværk, der kan fordeles over 5 år, uanset hvilke skolebaggrunde kursisterne kommer med. De fleste kursister på Danskuddannelse 1 (DU1) har meget svært ved at lære dansk på kun få år, fordi de har kort skolebaggrund og ofte taler et sprog, der ligger fjernt fra det danske sprog. Nogle kursister kan klare den afsluttende prøve, men de har langt fra opnået de dansk kundskaber, der er nødvendige for at klare sig på arbejdsmarkedet. Der er også kursister på Danskuddannelse 2 (DU2) og Danskuddannelse 3 (DU3), som enten pga. for lave timetal eller behov for afbræk i undervisningen, ikke kan gennemføre en danskuddannelse indenfor 5 år. Dertil kommer, at kursisterne med de mange besparelser, der er gennemført på modultaksterne reelt kun får mulighed for at få 2 til 3 år i praksis. Dette på trods af, at den gældende lovgivnings fokus er på de nye flygtninge og indvandrere, som er i stand til hurtigt at komme i job.

Kursisternes frafald er ofte stort, hvis de efterfølgende påbegynder en anden uddannelse. Det gælder både erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Mange kursister er simpelthen ikke godt nok dansksprogligt rustede til at indgå i videre uddannelsesforløb – herunder også efter- og videreuddannelse.

Herudover taber kursisterne de erhvervede dansk kvalifikationer, hvis de ikke bliver vedligeholdt. Der vil derfor være behov for, at der er et tilgængeligt og gratis tilbud om dansk som andetsprogsundervisning til alle med behov efter bestået DU-prøve. Tilbuddet bør gives på

¹ Jf. Bilag s. 8

² Fx FVU start

sprogcenter, VUCer og erhvervsuddannelser, og adgangen skal være uafhængig af flygtningen/indvandrerenes uddannelsesbaggrund fra hjemlandet

Arbejdsmarkedet og selvforsørgelse

Det herskende overordnede politiske regime er, at flygtninge og indvandrere hurtigst muligt skal have fodfæste på arbejdsmarkedet og dermed blive selvforsørgende. Det er en intention, som Uddannelsesforbundet støtter, når helt grundlæggende forhold er opfyldt:

Flygtninge og indvandrere skal kunne tilstrækkeligt dansk til:

- at kunne fungere på arbejdsmarkedet
- at kunne deltage i efter- og videreuddannelse
- at kunne deltage i samfundet som medborgere og fx støtte deres børns skolegang.

Der er ingen tvivl om, at sprogcentrene gennem årene er blevet mere orienterede i forhold til mulighederne for danskundervisning i forhold til arbejdsmarkedet. Det er med Uddannelsesforbundets øjne en positiv udvikling, som er drevet af et ønske om at give kursisterne de bedste muligheder i integrationsprocessen.

Det er ikke muligt for en flygtning/indvandrer at fungere og bidrage på en arbejdsplads, hvis de ikke behersker et minimum af dansk. Synspunktet støttes af det nationale forskningscenter for velfærd SFI, som bl.a. skriver i en analyse: " at dårlige danskkundskaber hæmmer den sociale kommunikation mellem arbejdskolleger, fordi det fx vanskeliggør smalltalk og samtaler om personlige forhold. Omvendt har det også betydning, hvordan de danske medarbejdere kommunikerer. Jo mere etnisk danske kolleger benytter sig af indforstået sprogbrug – fx jargon, humor, ironi mv. – desto sværere bliver det for kolleger med en anden etnisk og sproglig baggrund at forstå dem"³.

Det er derfor Uddannelsesforbundets opfattelse:

- at flygtninge/indvandrere bør tilbydes 18 lektioner om ugen på modul 1 og 2 på den uddannelse, de er indplaceret på, inden de kommer på arbejdsmarkedet.

Særligt ihærdige eller kursister, der har svært ved at lære dansk, kan tilbydes supplerende individuel undervisning og træning i studiecentre. Når de lige er kommet til landet, er de fleste nysgerrige og motiverede for at lære sproget og om deres nye land.

Uddannelsesforbundets bud er, at de to moduler vil tage ca. 6 måneder på DU 2 og 3 og nogle måneder længere på DU 1. Der vil være forskel på, hvor hurtigt den enkelte kan klare det; men generelt skal man passe på med at forcere indlæringen og prøveafholdelsen, da det kvalitativt kan svække den enkelte kursists forståelse for sprogets grundlæggende opbygning og grammatik, så fundamentet for videre uddannelse på modulerne ikke er til stede. Det skal samtidigt understreges, at DU1 hverken giver reel adgang til at deltage i uddannelse i DK eller til fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Så der bør indføres en ret til at fortsætte i DU2 efter gennemført DU1.

Efter de to første moduler på en danskuddannelse har flygtninge og indvandrere et basissprog, der gør det muligt at komme ud på en arbejdsplads og fungere i samspil med danske kolleger. Den optimale model er herefter, at de deltager i en kombination af arbejde eller praktik på en virksomhed og sprogundervisning på de efterfølgende moduler. Dog ikke i flere timer, end det samlet svarer til fuld tid. Igen kan der suppleres med studiecentre. En organisatorisk model kan være, at to indvandrere eller flygtninge kan dele et job.

Uddannelsesforbundet arbejder for:

³ SFI: <https://www.sfi.dk/nyt/nyheder/nyheder/sproget-kan-haemme-indvandreres-kontakt-med-danske-kolleger/> 2016

- at lov om danskuddannelse skal give alle kursister muligheder og forudsætninger for at kunne deltage aktivt i det danske samfund,
- at flygtninge og indvandrere skal kunne tilstrækkeligt dansk til at kunne fungere på arbejdsmarkedet
- at 5 års-reglen giver mulighed for forlængelse for kursister med kort skolegang, og som taler et sprog, der ligger fjernt fra det danske.
- at kursisterne får mulighed for at opfylde målet om livslang læring,
- at sprogcentrene får muligheder for at udbyde "vedligeholdelsesdansk",
- at sprogcentrene udvikler tilbuddene, således at centrene er med til at forhindre det store frafald fra uddannelser og efter- og videreuddannelser,
- at kursister på Danskuddannelse 1 får mulighed for at fortsætte på Danskuddannelse 2

Udlicitering

Danskuddannelserne er underlagt en betydelig markedsgørelse af undervisningen. Sprogcentrene er i stigende grad blevet virksomheder, der skal fungere på markedslignende vilkår med en deraf følgende økonomisk tankegang.

Uddannelsesforbundet mener for det første, at konkurrencen har skadet sprogcentrenes indbyrdes samarbejde. For det andet har markedsgørelsen betydet, at kun enkelte kommuner inddrager sprogcentrenes rolle og profil aktivt i kommunens integrationspolitik.

Nogle kommuner har gennem udliciteringer presset prisen i bund. Følgen har været store hold, korte forløb, forskellige moduler og danskuddannelser i samme forløb. Processen tog for alvor fart med lovjusteringen 2010, hvor de vejledende modulaktiver blev afskaffet. Mange sprogcentre blev derfor økonomisk pressede. De har nemlig kun fire muligheder for at skrue på prisen i forbindelse med et udbud:

- flere kursister i forløbene,
- reduktion i antallet af ugentlige undervisningstimer,
- hurtigere modulgenløb,
- flere undervisningstimer pr. lærer.

Antallet af kursister på holdene er da også steget, og det er i dag mange steder ikke ualmindeligt med 20 - 25 kursister på DU3-forløb, og det er utænkeligt at der er færre end 10 kursister på DU1-hold. Derudover er der på alle hold kursister fra mange forskellige lande med meget forskellige kulturelle baggrunde. Det ugentlige undervisningstimetal er mange steder reduceret fra 18–20 til 8-12 timer ugentlig og helt ned til 3 lektioner om ugen på aftenhold. Kursisternes retssikkerhed i forhold til at få et godt danskuddannelsesstilbud er højst uens, alt efter hvilken kommune de bor i. I nogle kommuner får visse hold op til 30 lektioner om ugen, hvor kun 10-15 kursister skal dele lærerens opmærksomhed og måske mulighed for at bruge et lærerbemandet studieværksted efter undervisningen. I en anden kommune får de måske 8 lektioner på et hold med 25 andre kursister og så 4 timers mulighed for selvstudie i et lærerløst studieværksted. Med danskuddannelsesloven fra 2017 blev der etableret et timeloft på 15 undervisningslektioner om ugen for flygtningen og familiesammenførte. Timeloftet på 15 lektioner vil givet ikke ændre på, at kommunernes danskuddannelsesstilbud også fremover vil være yderst forskelligt.

Et hurtigt genløb af modulerne er fagligt forsvarligt, hvis kursisternes brede og almene forståelsesramme også bliver udviklet. Men det er oftest ikke tilfældet, da modulernes komprimerede undervisning medfører, at det brede perspektiv i undervisningen mangler, og indlæringen bliver på et overfladisk niveau. Resultatet er, at de erhvervede sprogfærdigheder – endda på ret kort sigt – mistes og ikke når at udvikles til kompetencer.

Erfaringer med udlicitering

Formålet med at udlicitere undervisningen er at forbedre og effektivisere undervisningen. Desværre er det ikke den udvikling, der har fundet sted. I stedet er kvaliteten af undervisningen blevet forringet, idet tiden til den enkelte kursist er begrænset drastisk.

Sprogcentrenes muligheder for at sammensætte ensartede hold er ikke til stede. Konsekvensen er, at der meget ofte er flere niveauer i et forløb og til tider også forskellige danskuddannelser i samme forløb. Den enkelte lærer har overordentlig vanskeligt ved at tilrettelægge et fornuftigt undervisningsforløb med et så stort antal kursister på forskelligt niveau på det enkelte hold/forløb.

Udliciteringsperioder af 3-4 år betyder, at den pædagogiske udvikling på sprogcentrene bliver udfordret, fordi de korte perioder ikke giver en stabilitet, der gør det muligt for institutionen at udvikle og fastholde de faglige og pædagogiske miljøer. Kravet skal være, at der arbejdes med en væsentlig længere tidshorison i udbudsmaterialet, hvis danskundervisningen forsat bliver udliciteret. Et andet krav fra Uddannelsesforbundet er, at de ansattes løn- og ansættelsesvilkår bliver omfattet af udliciteringsmaterialet, som fx bør indeholde en bestemmelse om, at principperne fra virksomhedsoverdragelsesloven finder anvendelse ved overgang til ny udbyder.

Tilsyn

Lov om danskuddannelse blev ændret den 1. juni 2005, og det indebar, at der blev slækket på tilsynskravet. De senere års udvikling viser tydeligt, at det pædagogiske tilsyn må genindføres for at sikre en ensartet kvalitet i danskundervisningen.

KORA har udgivet rapporten Pædagogisk tilsyn med danskuddannelserne i september 2014, hvor de konkluderer at tilsynet er af yderst forskellig kvalitet. Efterfølgende har rigsrevisionen kritiseret kommunerne for ikke at føre tilstrækkeligt tilsyn og ministeriet for at have den viden i længere tid uden at gribe ind. Det er ikke vores opfattelse at tilsynene er blevet bedre.

Det er Uddannelsesforbundets indtryk, at udbyderne seriøst forsøger at få det hele til at hænge sammen. Det ville være en stor hjælp med centralt besluttede ensartede retningslinjer for, hvad minimumskravene skal være. Tilsynet bør ikke kunne foretages af kommunerne alene, men i højere grad varetages af Integrationsministeriet.

Uddannelsesforbundets kamp for etablering af et tilsyn bar endelig frugt med den nye lov om danskuddannelse til voksne udlændinge fra juni 2017, som indebar etablering af et statsligt tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul.

Uddannelsesforbundet arbejder for:

- at midlerne til danskundervisning modsvarer de reelle behov for en grundig, effektiv og pædagogisk forsvarlig tilrettelagt undervisning,
- at DU fremover finansieres via statslige taxametre,
- at undervisningen i dansk som andetsprog ikke udbydes i licitation,
- at licitationsperioderne bliver væsentligt længere, hvis licitation alligevel sker
- at der alene konkurreres på kvaliteten og ikke prisen, hvis licitation alligevel sker,
- at der fastsættes centralt fastsatte retningslinjer for det pædagogiske tilsyn,
- at der indføres kvalitetskrav, f.eks. ret til et minimumsantal lektioner på et modul samt at kursisterne i praksis får lov at bruge længere tid på modulet efter behov.

Lærerkvalifikationer

I det ovenstående afsnit hvor vi behandlede konsekvenserne af udliciteringen af danskuddannelserne, konkluderede vi, at lærerne på grund af de økonomiske vilkår har overordentlig vanskeligt ved at tilrettelægge et fornuftigt undervisningsforløb med et stort antal kursister på forskelligt niveau på det enkelte hold. På trods af dette vedtog regeringen og et flertal i

Folketinget i 2017, at lærerkvalifikationerne skulle beskæres til et niveau, der svarer til ca. det halve af det gældende i omfang.

Uddannelsesforbundet er af den klare opfattelse, at halveringen af uddannelsen skal tages af bordet. Lærere i dansk som andetsprog kan med fordel på grund af deres uddannelse undervise i dansk som andetsprog på alle institutionstyper og altså ikke blot på sprogcentrene. En konsekvent brug af lærernes kvalifikationer vil kvalificere undervisningen i dansk som andetsprog ikke blot på sprogcentrene, men alle steder hvor undervisning i dansk som andetsprog udbydes som støttefag. Det er derfor væsentligt, at lærerne i dansk som andetsprog profilerer sig i forhold til samarbejdspartnere mv. for at synliggøre lærernes kvalifikationer.

Uddannelsesforbundet arbejder for:

- at fastholde og udbygge uddannelsen til lærer i dansk som andetsprog
- at uddannelsen også i tider med mange ansættelser har kapacitet til at optage alle på uddannelsen
- at uddannelsesinstitutionerne stadig opretholder den høje kvalitet på uddannelsen, hvilket er garantien for kvaliteten i vores fag.
- at kvalifikationerne hos lærere i dansk som andetsprog profileres over for de øvrige uddannelsesinstitutioner, virksomhederne og arbejdsmarkedets parter
- at alle lærere på uddannelsesinstitutioner skal have indsigt i dansk som andetsprog, i kulturforståelse og i interkulturel kommunikation

Modultest, vejledning og prøver

Lærerne bruger i dag for megen tid på at undervise i, hvordan kursisterne består modultesten. Det er et særligt problem i aftenundervisningen, hvor det meste af undervisningstiden går med at forberede kursisterne på modultesten. Undersøgelser i andre regi viser, at kursister efter tre dage har glemt 80 procent af indholdet i en test. Det har den konsekvens, at kursisterne efter endt uddannelse ikke er klædt på til at fortsætte i uddannelse eller arbejde. Nok viser undersøgelser om progressionen i danskuddannelser, at denne er langt hurtigere end tidligere. Men disse undersøgelser siger intet om de reelt erhvervede kompetencer hos kursisterne.

Modultest kan være et pædagogisk redskab, særligt for de uddannelsesfremmede kursister, fordi test kan hjælpe dem til at se, hvad målene i undervisningen er. Det ændrer ikke ved det faktum, at lærerne bruger for mange ressourcer på at organisere test.

Endvidere er sammenkoblingen af bestået modultest og udmøntning af modultaksterne meget uheldig, da den yderligere skaber fokus på at bestå test og ikke på at sikre den enkelte kursist en bred danskuddannelse. Resultatet af undervisningen opfylder hermed ikke formålet med danskundervisningen.

Et andet problem i forhold til finansiering af danskuddannelserne er indplaceringen af kursisterne, dvs. hvilken danskuddannelse kursisten går på. Ofte vælger udbyderne at indplacere kursisterne ud fra, hvilken danskuddannelse kursisten kan bestå inden for en femårig periode og ikke efter de i loven fremsatte kriterier. Der er således mange godt uddannede udlændinge, der bliver placeret på et lavere danskuddannelsesniveau, end deres forudsætninger tilsiger. De får altså ikke mulighed for at anvende deres medbragte uddannelsesmæssige ressourcer.

Uddannelsesforbundet arbejder for:

- at der skæres ned på antallet af test, således at test fremover fortrinsvis anvendes som pædagogisk redskab
- at koblingen mellem bestået test og udmøntning af modultakst fjernes,

Uddannelses- og erhvervsvejledning

Sprogcentrene har siden 2004 reelt ikke kunnet tilbyde kursisterne erhvervs- og uddannelsesvejledning, fordi normeringen (og dermed økonomien) til udbydernes uddannelses- og erhvervsvejledning faldt bort. Begrundelsen var i sin tid, at der ville ske en intensivering af vejledningsindsatsen i kommunalt regi. 46 % af sprogcentrene tilbyder erhvervs- og uddannelsesvejledning⁴, som dog primært består primært af administrativt arbejde i forbindelse med visitation og modultestning.

Uddannelsesforbundet arbejder for:

- at sprogcentrene forpligtes til at genindføre uddannelses- og erhvervsvejledning og at de økonomiske ressourcer hertil sikres

Prøver

De tre danskprøver er højrisikoprøver, fordi en bestået prøve giver adgang ikke bare til at dokumentere sit danskniveau eller adgang til uddannelse men også mulighed for at søge tidsubegrænset ophold og statsborgerskab. Derfor bør vilkårene for prøveafholdelse være så censor og eksaminator kan give alle kursisterne en professionel bedømmelse. Det betyder, at op til 24 eksaminander på en dag, som er tilladt i vejledning om den praktiske afholdelse af prøver, er for meget. Eksaminator og censor kan ikke være koncentrerede så længe.

Uddannelsesforbundet arbejder for:

- at prøve i dansk 1, 2 og 3 normeres til max 18 eksaminander pr. prøvedag.

Forskning

Danskuddannelserne har i de senere år været genstand for flere analyser og evalueringer af f.eks. SFI og Kora. Men det har været et generelt problem, at samtlige analyse og evalueringer har været baseret på opgørelser af, om kursisterne har gennemført diverse tests. Ingen af de nævnte analyser og evalueringer har beskæftiget sig med i hvilken grad kursisterne kan anvende det danske sprog, når de skal begå sig i civilsamfundet og på arbejdsmarkedet.

Uddannelsesforbundet arbejder for:

- at der gøres forsøg med nye analyse- og evalueringsformer, der tager højde for kursisternes anvendelse af det danske sprog i civilsamfundet og på arbejds- og uddannelsesmarkedet.

⁴ EVA: Danskuddannelse til voksne udlændinge, se også <https://www.eva.dk/e-magasinet-evaluering/2015/evaluering-paske-2015/10-ting-du-ikke-vidste-om-danskuddannelserne-til-voksne-udlaendinge>

Bilag

Vi fik danskuddannelserne 1. januar 2004, og omfanget af hver uddannelse blev fastsat til 1,2 års fuldtids studie, og hver uddannelse var opdelt i seks moduler.

Undervisningen var (og er fortsat) gratis, og som udgangspunkt havde alle indvandrere, der havde opholdstilladelse og var folkeregistreret i kommunen ret til at modtage gratis danskundervisning i 3 år.

Betalingen for undervisningen foregik modulvis, og kommunalbestyrelserne ydede tilskud til eget sprogcenter eller fremmed udbydere af danskuddannelse ud fra landsdækkende vejledende modultakster, der blev fastsat på de årlige finanslove. Halvdelen af kommunernes udgifter blev refunderet af staten.

Modultaksterne var fastsat ud fra det daværende udgiftsniveau på danskundervisningsområdet. Taksterne for de to indledende og det afsluttende modul var ca. 1.000 kr. højere end de øvrige moduler. Grunden til dette var - for de indledende modulers vedkommende - tolkeudgifter i forbindelse med den særligt tilrettelagte undervisning i kultur- og samfundsforhold i Danmark, og - for det afsluttende moduls vedkommende - udgifter til prøveafholdelse.

År/danskuddannelse	Takster, kr. pr. modul pr. kursist					
	Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4	Modul 5	Modul 6
2004:						
Danskuddannelse 1	31.899	31.899	30.870	30.870	30.870	31.899
Danskuddannelse 2	19.551	19.551	18.522	18.522	18.522	19.551
Danskuddannelse 3	17.493	17.493	16.464	16.464	17.493	17.493
2008:						
Danskuddannelse 1	34.971	34.971	33.842	33.842	33.842	34.971
Danskuddannelse 2	21.433	21.433	20.304	20.304	20.304	21.433
Danskuddannelse 3	19.177	19.177	18.049	18.049	19.177	19.177

Den 1. januar 2010 blev de vejledende modultakster på finansloven imidlertid afskaffet, og det var nu helt op til kommunalbestyrelsen og udbyderen af danskundervisningen at aftale modultaksternes størrelse. Dette igangsatte en betydelig konkurrence mellem de private udbydere om at kunne tilbyde de laveste takster samtidig med, at kommunalbestyrelserne med egne kommunale sprogcentre gik i gang med at presse disse økonomisk gennem konkurrenceudsættelse el. lign. Et indtryk af, hvad det økonomiske pres har betydet, kan man få ved at sammenligne den aktuelle modulbetaling rundt om på sprogskolerne med, hvad de vejledende modultakster ville have været i dag. – De vejledende modultakster fulgte prisudviklingen, og beregningen af, hvad de ville have været i dag, kan derfor gøres ved hjælp af et prisindeks.

Bruger vi hovedtal fra nettoprisindekset, udarbejdet af Danmarks Statistik, hvor 2015 = 100, og vælger vi hovedtallene for januar 2008 og januar 2016, som er henholdsvis 88,0 og 99,5, ville modultaksterne have været:

År/danskuddannelse	Takster, kr. pr. modul pr. kursist					
	Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4	Modul 5	Modul 6
2016:						
Danskuddannelse 1	39.505	39.505	38.230	38.230	38.230	39.505
Danskuddannelse 2	24.212	24.212	22.937	22.937	22.937	24.212
Danskuddannelse 3	21.663	21.663	20.389	20.389	21.663	21.663

Så høje beløb bliver næppe betalt noget sted i dag. - I stedet ser vi meget større hold og en meget hurtigere - mange gange for hurtig - gennemførelse af uddannelserne, - undertiden, men ikke sjældent muliggjort ved, at kursisterne bliver placeret på en lavere uddannelse end deres skole-og uddannelsesmæssige forudsætninger fra hjemlandet berettiger til. Denne betragtning understøttes af, at regeringen i forslag til ny lov i februar 2017 foreslår, at der etableres et statsligt tilsyn med udbydernes indplacering af kursisterne på danskuddannelse og modul.